

Verdensmålene synes ikke at give os bedre byer

Henrik Valeur, 2020

I et [debatindlæg i Politiken Byrum 15. juni](#) kritiserer Steen Hildebrandt den specifikke udvikling af byerne og den generelle afvikling af naturen.

Med brug af et kinesisk ordsprog henviser han til behovet for, at vi bevæger os i en anden retning, så vi ikke ender der, hvor vi nu er på vej hen. Han foreslår bedre ledelse, mere samskabelse og FN's verdensmål som midler til en bæredygtig omstilling.

Desværre synes verdensmålene, som løber fra 2015 til 2030, og før dem årtusindmålene, som løb fra 2000 til 2015, eller ændrede ledelsesformer og samskabelsestrategier, som man har talt om siden slutningen af 1990'erne, ikke for alvor at have ændret noget.

I denne periode har hverken byerne eller naturen jo fået det bedre, tværtimod. Paradoxsalt nok har en lille undseelig virus vist sig langt mere effektiv til at beskytte naturen – og dermed livet – end nok så meget ledelse og nok så mange strategier og målsætninger.

Virus – eller rettere frygten for virus – har også givet det lokale liv i byerne bedre vækstbetingelser ved at skræmme turisterne væk, men samtidig har manglen på natur i byerne tragisk nok skabt bedre betingelser for smittespredning og dermed gjort virus mere dødelig.

Man kan ikke købe sig til bæredygtighed

Nu skal vi så til at svinge dankortet igen, som finansministeren friskt udtrykker det, så vi kan komme tilbage på samme spor som tidligere. Der er nemlig behov for at få gang i økonomien, for at vi kan få råd til en bæredygtig omstilling, hævdes det.

Men bæredygtighed er ikke noget, man kan købe sig til.

Københavns Kommune har lige afsat over en milliard kroner til at plante nye træer i byen. Det er naturligvis godt med flere træer i byen, men penge kommer ikke ud af ingenting. De kommer fra udvindingen af naturens ressourcer, herunder fældning af træer.

Det er ikke bæredygtigt at byudvikle de steder i byen, som for eksempel Amager Fælled og Stejlepladsen, hvor træer har mulighed for at gro frem af sig selv, helt uden det koster noget, for at finansiere plantning af træer andre steder.

Lad relationer gro naturligt frem

Hildebrandt fremhæver samspillet mellem forskellige faggrupper, som afgørende for at »skabe mening, sammenhæng og bæredygtighed i det bebyggede miljø«.

Naturligvis er det vigtigt at kunne lede og skabe på tværs af »faglige og administrative siloer og søjler«, men endnu vigtigere er det, at vi tænker vores egen udvikling sammen med naturens i stedet for at se os selv og vores byer som adskilt fra naturen.

Og her kan kinesisk kultur give os meget mere end blot et ordsprog, nemlig en hel filosofi.

Daoisme handler om, hvordan vi kan leve i harmoni med naturen, såvel den indre menneskelige som den ydre. Ifølge denne filosofi er den bedste form for ledelse wu wei, hvilket i Vesten ofte oversættes til ikke at gøre noget, men i virkeligheden er en form for ledelse, der gør det muligt for relationer at gro naturligt frem. Modsat den planlæggende og styrende form for ledelse, som magthaverne normalt foretrækker.

Menneskets natur er andet end grådighed

Magten er netop en af de barrierer for en bæredygtig omstilling, Hildebrandt nævner. Andre er penge og prestige.

Grådigheden efter magt og penge, titler og anerkendelse, kan få folk til at sige og gøre næsten hvad som helst. Derved sniger falskheden sig ind overalt i vores indbyrdes relationer og underminerer den tillid, som er forudsætningen for god ledelse og samskabelse. Og for at målsætningerne kan opfyldes.

Hvis vi skal grådigheden, og dermed også falskheden, til livs, kræver det, at vi skaber plads til, at den empatiske, altruistiske og sandhedselskende del af den menneskelige natur kan gro frem. Netop den del som er livsskabende og naturbevarende.

Fagkundskab distancerer os fra naturen

Hildebrandt undrer sig over, hvorfor byudviklingen er så u hensigtsmæssig, og vi i det hele taget opfører os så u hensigtsmæssigt, når der nu findes så meget fagkundskab, som kunne lede os i en anden retning.

Men fagkundskab, forstået som rationelt bearbejdet data, er ligesom penge en abstraktion, der distancerer os fra naturen.

Frem for at fortsætte ad denne, abstraktionens, vej, burde vi hellere prøve at finde ud af, hvordan mennesker med mange forskellige erfaringer og drømme, sansende kroppe og tænkende hoveder, i praksis kan udvikle sig sammen med naturen.

Vi skal lære af Fredens Havn, ikke Operaen

[Jeg har nævnt det før](#), og jeg gør det gerne igen. Over det seneste årti har et usædvanligt forsøg med netop denne form for samudvikling udviklet sig i Erdkehlgraven midt i København. Her, i det der kaldes Fredens Havn, forsøger man at hjælpe hinanden til at leve på en helt anden måde, i harmoni med sig selv, de andre og naturen.

Det selvskabte og selvstyrende, flydende bofællesskab er ikke bare et forsøg, som der er brug for mange flere af, hvis vi vil en bæredygtig omstilling, det er også en praktisk uddannelse, som tilfældigvis er placeret i arkitektskolens baghave, om man så må sige.

Men på skolen har man tilsyneladende blikket stift rettet ud i forhaven, hvor det, de fleste arkitekter opfatter som 'rigtig' arkitektur, Operaen, ligger – og spærrer for udsynet.

Hvis vi vil et andet sted hen, bliver vi nødt til at se os omkring for at finde andre veje. Og en af de veje er den, der ligger lige bag os.

Denne artikel har været publiceret som debatindlæg i Politikenbyrum, 23 juni 2020.

This article may be copied or reprinted for noncommercial purposes as long as proper citation standards are observed (author, title, date).